

YOUTUBE ЯК ІНСТРУМЕНТ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Юшкевич О. Г.

кандидат юридичних наук,

*доцент кафедри теорії та історії держави і права факультету № 1
Харківський національний університет внутрішніх справ
м. Харків, Україна*

Сьогодні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) та освіта перебувають у тісному зв'язку. Практично у кожного вчителя, викладача, тренера є певні технологічні інструменти, які вони використовують під час навчання дітей та дорослих, з метою залучення їх уваги під час цікавих та захоплюючих навчальних занять. Для ефективності інструменти навчання постійно оновлюються шляхом доповнень новими функціями. Саме завдяки цьому їх сфера застосування розширюється та вони стають більш актуальними для сучасної освіти. Це особливо важливо для найбільш технологічно орієнтованих вчителів, викладачів, тренерів, які завжди слідкують за розвитком новітніх інформаційних технологій, які можна застосовувати в освітній діяльності.

Як зазначають Н. Скрипник, О. Когутюк, А. Волкотруб, освітній інструмент – це застосунок, програма або сервіс, за допомогою якого реалізується певна взаємодія між учасниками освітнього простору [1].

Одним із освітніх інструментів у сучасній освіті є Youtube (жарг. «телевізор») – відеохостинг, тобто сайт, що дозволяє завантажувати, конвертувати, зберігати, відтворювати та переглядати відео у браузері, наприклад через спеціальний програвач [2].

Однією з причин такої популярності YouTube є кількість відеороликів, які можна переглянути за допомогою цього додатку. Різноманітність контенту також робить його привабливим, адже замість роликів від великих телеканалів та кіностудій тут можна знайти унікальні та креативні відеоролики, створені будь-якою людиною, зокрема вчителі, викладачі, тренери. Користувачі можуть записувати і ділитися своїми відео та ставати частиною спільноти. Крім того, він не потребує значного бюджету, що робить його економічно вигідним і доцільним при створенні відеозаписів лекцій, демонстрацій, оперативності та мінімального відеообладнання. Люди використовують його для охоплення ширшої аудиторії, оскільки це одна з найпопулярніших відеоаудиторій. Згідно зі звітом компанії Alexa, YouTube є другою за популярністю соціальною мережею у світі, одразу після Facebook. YouTube вважається другим за величиною пошукачем в інтернеті.

Що стосується пошукових систем, то на першому місці, безумовно, Google. Однак, YouTube є другою за величиною пошуковою системою у світі [3].

Сьогодні YouTube присутній на ринку більшості країн світу, за винятком кількох окремих, які блокують доступ до нього з різноманітних причин, які, як правило, пов'язані з цензурою та свободою слова. Сайт перекладений 83 мовами, включаючи українську, яка стала доступною для користувачів 13 грудня 2012 року. YouTube дав потужний поштовх розвитку відеоблогінгу. Будучи найпопулярнішим відеохостингом у світі, YouTube дозволяє кожному абсолютно безплатно ділитися будь-якою інформацією, а людям по всьому світу слідкувати за цікавим контентом. З 2004 року вперше кожна звичайна людина, отримала змогу робити власний відеоконтент і з його допомогою обмінюватись інформацією. Це був аналог телебачення в інтернеті [4].

Для користування каналом YouTube освітяни мають володіти інформаційно-цифровою компетентністю, зокрема, впевнено та критично застосувати ІКТ для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією в освітньому середовищі, в публічному просторі та приватному спілкуванні; володіти інформаційною й медіа-грамотністю, основами програмування, алгоритмічним мисленням, навичками безпеки в інтернеті та кібербезпеці; розуміти етику роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо) [5].

На думку Ковбасюк Т., Паніної Л., цифрова компетентність педагога визначається його здатністю використовувати цифрові, медіа та інформаційно-комунікаційні технології, а також вмінням критично оцінювати різні аспекти цифрових медіа та медіа-контенту. Окрім цього, вона передбачає здатність розуміти ці технології та ефективно комунікувати в різноманітних контекстах. Сучасному освітянину сьогодні недостатньо просто користуватися комп'ютерною технікою, інтернетом, проходити навчання з використанням ІКТ, а й необхідно постійно розвивати та удосконалювати інформаційно-комунікаційну компетентність через запровадження цифрових інструментів освітньої діяльності; сприяти набуттю учнями навичок критичного сприйняття інформації, здійснювати системну роботу з упровадження медіа грамотності [6].

Завдяки використанню в освітній діяльності каналу YouTube освітянам вдається розв'язати велику кількість дидактичних завдань за допомогою ІКТ як інструментів розвитку інтелектуальних здібностей, формування цифрової грамотності, потенціалу і готовності учнів до розв'язання на творчій основі комунікативних і комунікаційних завдань. Впровадження цифрових технологій в освітній процес є ключовою тенденцією в розвитку сучасної освіти. Ці технології

сприяють інтенсифікації навчання, підвищують швидкість та якість сприйняття, розуміння та засвоєння знань учнями. Внаслідок цього, процес навчання стає більш мобільним, диференційованим та індивідуалізованим. Застосування цифрових технологій урізноманітнює навчання, підвищує інтерес до нього та сприяє створенню нових освітніх продуктів. Важливо відзначити, що цифрові технології не замінюють роль вчителя, але доповнюють його [6].

Серед можливостей, які надає освітянам кожному YouTube, можна виділити: створення облікового запису на YouTube безкоштовне; завантаження відео за допомогою YouTube Студії (творча студія YouTube – мультифункціональна панель із набором інструментів для ведення та аналітики каналу, редагування роликів); можна налаштувати канал, вибравши для нього заголовки, включити в нього соціальні мережі, а також створити списки відтворення в самому каналі для кращого користування та отримання доступу до відео, пов'язаного з темами; є можливість поділитися відео, доступними для всіх, або зробити це приватно, щоб передати посилання лише тим, кому потрібно, щоб вони могли переглянути цей вміст; дуже просте завантаження відео [7]; додавати субтитри та робити відеопримітки дозволяє без перешкод переглядати відео іноземною мовою, що разом з можливістю ведення прямих трансляцій робить його незамінним у навчанні [8].

В межах співпраці Міносвіти та Google Україна для педагогів у 2022 році було також проведено онлайн-тренінгу «Можливості YouTube для освіти». Тренінг буде присвячений можливостям використання платформи YouTube в освітньому процесі. Учасники заходу ознайомляться з головними функціями та принципами роботи YouTube, а також перевагами його застосування в онлайн-викладанні. Педагоги дізналися про основи роботи з платформою, особливості пошуку навчального матеріалу в YouTube, використання YouTube для синхронного та асинхронного онлайн-викладання та інтеграції платформи до освітнього процесу [9].

У червні 2022 року YouTube запустив онлайн-платформу «Навчання» (YouTube Освіта), де зібрані з різних каналів та систематизовані різноманітні відеоуроки. Контент орієнтований переважно на старшокласників, але дещо буде корисним й учням молодшої школи. На освітній онлайн-платформі можна знайти відеоконтент, який відповідає програмі української середньої школи і охоплює широкий спектр предметів, зокрема українську літературу та мову, фізику, біологію, хімію, математику, історію тощо. Також платформа приділяє увагу іноземним мовам. На новому інтернет-ресурсі викладені уроки навіть для дошкільнят [10].

Вчителі, викладачі, тренери, щоб бути досвідченими творцями освітнього контенту на YouTube, повинні оптимізувати свій канал YouTube. Це зробить їх канал зручним для пошуку як для користувачів у додатку, так і для користувачів, які приходять через звичайні пошукові системи. Основними способами оптимізації YouTube каналу є включення ключового слова в назву освітнього каналу YouTube; наповнити розділ «Про канал» інформацією, яка характеризує канал YouTube; оптимізувати теги каналу YouTube (використання правильних тегів каналу), що забезпечать видимість і більше потенційних учнів, студентів [11].

Література:

1. Скрипник Н., Когутюк О., Волкотруб А. Сучасні освітні інструменти як ефективний засіб підвищення рівня інформаційно-цифрової компетентності вчителя-словесника. *Молодий вчений*. № 1.1 (113.1). С. 75–81. URL: <https://www.molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5735>
2. Відеохостинг. URL: <http://surl.li/fnajt>
3. Младенов В. Все про YouTube – повний посібник (SEO, факти, статистика). URL: <http://surl.li/phkdt>
4. Гайдамашко О. YouTube: історія розквіту найпопулярнішого відеосервісу. URL: https://24tv.ua/tech/youtube-istoriya-rozkvitu-naupolyarnishogo-novini-tehnologiy_n1540446
5. Нова українська школа. Концепція. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
6. Ковбасюк Т., Паніна Л. Використання сучасних освітніх інструментів для підвищення рівня цифрової компетентності педагога НУШ. URL: <http://surl.li/armyi>
7. YouTube – що це таке, визначення та поняття. URL: <http://surl.li/nrthe>
8. Сім сучасних цифрових інструментів для вчителів, які варто опанувати вже цього літа! URL: <http://surl.li/capks>
9. Освітян запрошують на тренінг про YouTube. URL: <http://surl.li/phkzl>
10. YouTube запустив освітній канал для українських дітей. URL: <http://surl.li/phkye>
11. Младенов В. Все про YouTube – повний посібник (SEO, факти, статистика). URL: <http://surl.li/phkdt>